

Sygn. akt IX U 1630/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 sierpnia 2017 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Mariola Łącka
Protokolant:	Joanna Metera

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 28 sierpnia 2017 r. w Rybniku

sprawy z odwołania M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu

na skutek odwołania M. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 26 sierpnia 2014 r. Znak (...) - (...)

oddala odwołanie

Sędzia

Sygn. akt IX U 1630/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 26 sierpnia 2014r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na podstawie przepisów ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, stwierdził, że ubezpieczona M. L. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą:

- podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu w okresie od 01.05.2012r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazała, iż w sprawie zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające, w wyniku którego ustalono, że wobec ubezpieczonej zastosowanie ma ustawodawstwo polskie, a słowacka instytucja ubezpieczeniowa nie wniosła zastrzeżeń.

Ubezpieczona wniosła odwołanie od decyzji jw. domagając się uznania, iż w spornym okresie podlegała ustawodawstwu słowackiemu. Wskazał, że decyzja organu rentowego jest przedwczesna, gdyż na Słowacji trwa postępowanie wyjaśniające dotyczące pracodawcy ubezpieczonej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił, co następuje.

Ubezpieczona od 2006r. prowadzi działalność gospodarczą w Polsce w postaci sklepu z materiałami budowlanymi z siedzibą w R..

Ubezpieczona prowadzi swoją działalność osobiście ze współnikiem, pracują w sklepie na zmianę. Towar zamawiany jest drogą e-mailową lub telefonicznie i przywożony przez dostawców do sklepu.

Ubezpieczona na portalu internetowym znalazła ogłoszenie o możliwości podjęcia pracy na Słowacji.

1 maja 2012r. zawarła umowę o pracę z (...) P. Z. w K.-J. na Słowacji. Zgodnie z tą umową praca miała być wykonywana na terenie Republiki Słowackiej w wymiarze 4 godzin w miesiącu za wynagrodzeniem w wysokości 25 euro miesięcznie. Do obowiązków ubezpieczonej należało roznoszenie ulotek reklamowych. Ubezpieczona jeździła na Słowację 1 raz w miesiącu do miejscowości Ś. i K.. Ulotki przychodziły do ubezpieczonej pocztą ze Słowacji.

Ubezpieczona z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce dokonała w organie rentowym zgłoszenia do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego w okresach od 15.12.2006r. do 17.09.2007r. i od 01.04.2009r. do 31.08.2010r. oraz do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w okresach od 18.09.2007r. do 31.03.2009r. i od 01.09.2010r. do 30.04.2012r.

Pierwotnie organ rentowy, rozpoznając wniosek ubezpieczonej z 22.08.2012r. o ustalenie właściwego ustawodawstwa, pismem z 6.09.2013r. ustalił, że ubezpieczona od 1.05.2012r. do 4.05.2012r. i od 06.05.2012r. do 24.05.2012r. oraz od 26.05.2012r. do nadal podlega ustawodawstwu słowackiemu w związku z zatrudnieniem przez przedsiębiorstwo mające swoją siedzibę na Słowacji, a w dniach 05.05.2012r. i 25.05.2012r. w związku z wykonywaniem pracy najemnej – na podstawie umowy zlecenia z (...) Sp. z o.o. w Ł., ubezpieczona podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Organ rentowy, po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym, z którego wynikało, iż słowacka instytucja ubezpieczeniowa – S. P. wydała decyzję w dniu 06.09.2013r. stwierdzającą, że M. L. nie podlega od 01.05.2012r. ubezpieczeniom społecznym na Słowacji, ustalił, pismem z 05.03.2014r., że od 01.05.2012r. do ubezpieczonej zastosowanie ma ustawodawstwo polskie.

Do takiego ustalenia słowacka instytucja ubezpieczeniowa nie wniosła zastrzeżeń.

W wyniku toczącego się postępowania odwoławczego od decyzji słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, Sąd Najwyższy Republiki Słowacji, rozpoznając odwołanie od wyroku Sądu Wojewódzkiego w Preszowie z 18.06.2015r., wyrokiem z 25.01.2017r. utrzymał w mocy wyrok Sądu Wojewódzkiego w Preszowie uznając, że w postępowaniu nie wykazano realnego świadczenia pracy przez pracowników powoda, tj. P. Z. –(...), na terenie Republiki Słowackiej.

Od wyroku Sądu Najwyższego jw. nie przysługuje środek odwoławczy.

Ubezpieczona 22 maja 2017r. złożyła skargę konstytucyjną do Trybunału Konstytucyjnego Republiki Słowackiej przeciwko Sądowi Najwyższemu Republiki Słowackiej.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie dokumentacji akt organu rentowego, treści wyroków Sądu Wojewódzkiego w Preszowie z 18.06.2015r. k. 43-62 a.s.(tłumaczenie) oraz Sądu Najwyższego Republiki Słowacji z 25.01.2017r.

k. 157-164 a.s. (tłumaczenie) oraz zeznań ubezpieczonej złożonych na rozprawie 25 listopada 2014r., protokół elektroniczny nagrania k. 24 a.s.

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje.

Odwołanie ubezpieczonej nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art.6 ust.1 pkt.5 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016r., poz. 963 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z sytuacją, gdy ubezpieczona wskazywała na wykonywanie, w okresie spornym, pracy w Państwie Członkowskim UE – na Słowacji, gdy ubezpieczona równocześnie, od 2006r. prowadzi działalność gospodarczą w Polsce.

Jak wynika z treści art. 13 ust. 3 Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2004.166.1) osoba, która normalnie wykonuje pracę najemną i pracę na własny rachunek w różnych Państwach Członkowskich podlega ustawodawstwu Państwa Członkowskiego, w którym wykonuje swą pracę najemną lub, jeżeli wykonuje taką pracę w dwóch lub w kilku Państwach Członkowskich, ustawodawstwu określoneemu zgodnie z przepisami ust. 1.

Natomiast zgodnie z artykułem 16 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16.09.2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.U.E.L.2009.284.1 ze zm.) zatytułowanym „Procedura dotycząca stosowania art. 13 rozporządzenia podstawowego”:

1.Osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania.

2.Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu.

3.Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii.

4.W przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz, ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określane na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego.

W przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia zgodnie z warunkami ustalonymi powyżej, a zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego.

5. Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego.

6. Jeżeli zainteresowany nie dostarczy informacji, o których mowa w ust. 1, niniejszy artykuł stosuje się z inicjatywy instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, gdy tylko instytucja ta zapozna się z sytuacją tej osoby, na przykład za pośrednictwem innej instytucji zainteresowanej.

Na osobach objętych art. 13 rozporządzenia nr 883/2004 w związku z treścią jego art. 13 ust. 5 spoczywają obowiązki informacyjne, których wykonanie może mieć znaczenie dla nabycia i realizacji prawa do określonych świadczeń. Procedura dotycząca stosowania art. 13 została określona w art. 16 rozporządzenia wykonawczego. Osoba, która wykonuje pracę w dwóch lub więcej państwach członkowskich, informuje o tym instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego, w którym ma miejsce zamieszkania (ust. 1). Wyznaczona instytucja państwa członkowskiego miejsca zamieszkania niezwłocznie ustala ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego, uwzględniając art. 13 rozporządzenia podstawowego oraz art. 14 rozporządzenia wykonawczego. Takie wstępne określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa ma charakter tymczasowy. Instytucja ta informuje wyznaczone instytucje każdego państwa członkowskiego, w którym wykonywana jest praca, o swoim tymczasowym określeniu (ust. 2). Tymczasowe określenie mającego zastosowanie ustawodawstwa, przewidziane w ust. 2, staje się ostateczne w terminie dwóch miesięcy od momentu poinformowania o nim instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich, zgodnie z ust. 2, o ile ustawodawstwo nie zostało już ostatecznie określone na podstawie ust. 4, lub przynajmniej jedna z zainteresowanych instytucji informuje instytucję wyznaczoną przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania przed upływem tego dwumiesięcznego terminu o niemożności zaakceptowania określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa lub o swojej odmiennej opinii w tej kwestii (ust. 3). W przypadku gdy z uwagi na brak pewności co do określenia mającego zastosowanie ustawodawstwa niezbędne jest nawiązanie kontaktów przez instytucje lub władze dwóch lub więcej państw członkowskich, na wniosek jednej lub więcej instytucji wyznaczonych przez właściwe władze zainteresowanych państw członkowskich lub na wniosek samych właściwych władz ustawodawstwo mające zastosowanie do zainteresowanego jest określone na mocy wspólnego porozumienia, z uwzględnieniem art. 13 rozporządzenia podstawowego i odpowiednich przepisów art. 14 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). W przypadku rozbieżności opinii między zainteresowanymi instytucjami lub właściwymi władzami podmioty te starają się dojść do porozumienia, a zastosowanie ma art. 6 rozporządzenia wykonawczego (ust. 4). Instytucja właściwa państwa członkowskiego, którego ustawodawstwo zostało tymczasowo lub ostatecznie określone jako mające zastosowanie, niezwłocznie informuje o tym zainteresowanego (ust. 5). Jeżeli natomiast zainteresowany nie dostarczy informacji, o których mowa w ust. 1, komentowany artykuł stosuje się z inicjatywy instytucji wyznaczonej przez właściwą władzę państwa członkowskiego miejsca zamieszkania, gdy tylko instytucja ta zapozna się z sytuacją tej osoby, np. za pośrednictwem innej instytucji zainteresowanej (ust. 6).

Szczegółowe kwestie dotyczące zasad stosowania procedury dialogu i koncyliacji zostały ujęte w decyzji nr A1 z dnia 12 czerwca 2009 r. w sprawie ustanowienia procedury dialogu i koncyliacji w zakresie ważności dokumentów, określenia ustawodawstwa właściwego oraz udzielania świadczeń na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz. Urz. UE C 106 z 24.04.2010, s. 1–4).

Dokumentem potwierdzającym podleganie ustawodawstwu danego państwa jest „zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” wydane na formularzu A1.

W celu uzyskania tego zaświadczenia należy zwrócić się z wnioskiem do właściwej instytucji, która poświadczy, w jakim okresie i na jakiej podstawie ma zastosowanie dane ustawodawstwo.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego w niniejszej sprawie wynika, że słowacka instytucja ubezpieczeniowa poinformowała organ rentowy w Polsce o wydaniu, wobec M. L., decyzji z 6.09.2013r. wyłączającej ją z ubezpieczeń na Słowacji z tytułu wykonywania pracy najemnej na rzecz płatnika P. Z. (...).

Z przeprowadzonego postępowania wynika nadto, że decyzja słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, o której mowa powyżej została zaskarżona do sądu na Słowacji, toczyło się postępowanie przed dwoma instancjami, tj. przed Sądem Wojewódzkim w Preszowie oraz Sądem Najwyższym Republiki Słowacji i decyzja ta nie została zmieniona. Z uzasadnienia wyroku Sądu Najwyższego Republiki Słowackiej wynika jednoznacznie, że postępowanie jest prawomocnie zakończone, nie ma już możliwości złożenia środka odwoławczego od tego wyroku.

Niewątpliwie w tej sytuacji organ rentowy prawidłowo ustalił, że ubezpieczona podlega ustawodawstwu polskiemu.

W niniejszej sprawie nie będzie miał bowiem zastosowania art. 13 ust. 3 rozporządzenia PE i Rady (WE) nr 883/2004r, gdyż nie zachodzi w przypadku odwołującej konkurencja tytułów do podlegania ubezpieczeniom: z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej na terenie Polski oraz pracy na podstawie umowy o pracę na terenie Słowacji. Słowacka instytucja zakwestionowała fakt podlegania słowackiemu ustawodawstwu, nie zostały spełnione warunki do uznania podleganiu słowackiemu ustawodawstwu, wynikające w powołanych powyżej przepisów.

Zaznaczyć ponadto należy, iż podnoszony przez pełnomocnika ubezpieczonej fakt złożenia przez ubezpieczoną skargi do Trybunału Konstytucyjnego nie może w ocenie Sądu być podstawą do zwieszenia postępowania w niniejszej sprawie, gdyż ewentualne korzystne rozstrzygnięcie dla ubezpieczonej, które zapadłoby przed Trybunałem Konstytucyjnym na Słowacji będzie mogło stanowić podstawę do wznowienia postępowania w przedmiocie podlegania ubezpieczeniom społecznym ubezpieczonej na Słowacji najpierw przed słowacką instytucją ubezpieczeniową, a następnie w sytuacji uznania przez tę instytucję podlegania słowackiemu ustawodawstwu, będzie to stanowiło podstawę do zmiany stanowiska organu rentowego w Polsce.

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie powołanych przepisów, z mocy art. 477¹⁴ §1 kpc oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

SSO Mariola Łącka